

Státní zemědělská a potravinářská inspekce

Zdravotní a výživová tvrzení 2015

Ing. Miriam Bellofattová

8.12.2015

Informace o potravinách

Povinné informace

Nepovinné informace

Zdravotní a výživová tvrzení

Vodítka SZPI ke zdravotním a výživovým tvrzením

Výživové tvrzení musí:	Ano/ ne	Právní kvalifikace
...být uvedené v příloze 2 těchto vodítek a být v souladu s podmínkami stanovenými v nařízení (ES) č. 1924/2006		Porušení čl. 8 odst. 1 nařízení (ES) č. 1924/2006
...doprovázeno označením výživových údajů podle čl. 30 odst. 1 nařízení (EU) č. 1169/2011; týká-li se výživové tvrzení živiny uvedené v čl. 30 odst. 2 nařízení (EU) č. 1169/2011, musí být jeho obsah uveden v souladu s čl. 31 až 34 nařízení; ve stejném zorném poli jako výživové označení musí být uvedeno množství látky nebo látek,		Porušení čl. 7 nařízení (ES) č. 1924/2006

Zdravotní a výživová tvrzení – vodítka

Co je tvrzení?

„tvrzením“ se rozumí jakékoliv **sdělení nebo znázornění**, které **není** podle právních předpisů **Evropské unie** nebo vnitrostátních právních předpisů **povinné**, včetně obrázkového, grafického nebo symbolického znázornění v jakékoliv podobě, které **uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že potravina má určité vlastnosti**.

Tvrzení				
Zdravotní	Výživová	Léčebná	Jiná	
↓	↓	↓	↓	↓
Nařízení (ES) č. 1924/2006		Nařízení (EU) č. 1169/2011		Jiná legislativa
			↓	↓
			Jiná legislativa	Žádná legislativa

<http://www.szpi.gov.cz/clanek/voditka-k-problematice-zdravotnich-a-vyzivovych-tvrzeni.aspx>

Zdravotní tvrzení	ano/ ne	Právní kvalifikace
podle čl. 13 odst. 1 všeobecně známá a hromadně posuzovaná funkční tvrzení		Pokud zdravotní tvrzení není uvedeno v příloze 3 nebo 4, jedná se o porušení čl. 10 odst. 1 v návaznosti na čl. 13 odst. 3 nařízení (ES) č. 1924/2006
Musí být schválena (příloha 3) nebo na seznamu On hold (příloha 4)		Při nedodržení se jedná o porušení čl. 10 odst. 1 v souvislosti s čl. 13 odst. 3 nařízení (ES) č. 1924/2006
Musí být splněny podmínky pro jejich použití a Musí splňovat zásady slovní flexibility a být dobře srozumitelná průměrnému spotřebiteli		Lze vycházet z čl. 13 odst. 1 písm. c) bod ii) a také z bodu 16 a 29 preambule nařízení (ES) č. 1924/2006
podle čl. 13 odst. 5 – individuálně schvalovaná funkční		Pokud zdravotní tvrzení není uvedeno v příloze 3, jedná se o porušení čl. 10 odst. 1 v návaznosti na čl. 13 odst. 5 nařízení (ES) č. 1924/2006
Musí být schválena (příloha 3) a splňovat podmínky používání		

Pojmy a definice

Co je informace?

„**informacemi o potravinách**“ se rozumí informace týkající se potravin zpřístupněné konečnému spotřebiteli prostřednictvím etikety, jiného průvodního materiálu nebo jinými prostředky, včetně nástrojů moderních technologií nebo slovního sdělení;

Nařízení (EU) č. 1169/2011

Co je tvrzení?

tvrzením“ se rozumí jakékoliv **sdělení nebo znázornění**, které **není** podle právních předpisů Společenství nebo vnitrostátních právních předpisů **povinné**, včetně obrázkového, grafického nebo symbolického znázornění v jakékoliv podobě, které **uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že potravina má určité vlastnosti.**

Nařízení (ES) č. 1924/2006

Tvrzení a „Tvrzení“

Tvrzení

Tvrzení

Informace

Zdravotní
tvrzení

Výživová
tvrzení

„Léčebná
tvrzení“

„Jiná
tvrzení“

Informace přisuzující
potravině léčebné
vlastnosti

Jiné dobrovolné
informace

Nařízení (ES) č. 1924/2006

Nařízení (EU) č.
1169/2011

Jiná
legislativa

Žádná
legislativa

1169/2011 a „Léčebná tvrzení“

Preambule 20

Právní předpisy o poskytování informací o potravinách by měly zakázat používání informací, které by uváděly spotřebitele v omyl, zejména pokud jde o charakteristiky potravin, jejich účinky nebo vlastnosti, nebo které potravinám připisují léčebné vlastnosti. Má-li tento zákaz být účinný, měl by se vztahovat také na obchodní úpravu potravin a na související reklamu.

**kapitola III,
článek 7,
odstavec 3**

3. S výhradou odchylek stanovených v právních předpisech Unie, které se vztahují na přírodní minerální vody a na potraviny určené pro zvláštní výživu, nesmějí informace o potravině připisovat jakékoli potravině vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat.

Co je „léčebné tvrzení“_

Seznam rizikových slov, která lze považovat za léčebná tvrzení

abnormální
absces
afty
AIDS
akné
akutní
alergie
alkoholismus
alopecie
Alzheimerova
anemie
angína
anorexie
antibiotika
apatie
arterioskleróza
artritida
artróza
arytmie
ateroskleróza
atopický
autismus
bércové vředy
bolavý
bolení
bolest
bolestivý
borelie
borelioza
bradavice
bronchitida
bulimie
celulitida
cirhóza
Crohnova nemoc
cukrovka
cysta
cystická
degenerace

Informace/tvrzení nespádající do rámce nařízení 1924/2006

CO NENÍ zdravotní ani výživové tvrzení

Tvrzení regulovaná jinými předpisy				Tvrzení neregulovaná		
o aromatech	Označení produkce	Označení jakosti	Jiná	o složkách	slogany	jiná
<p>BEZ UMĚLÝCH AROMAT</p> <p><i>Přirodní vanilkové aroma</i></p>	<p>BIO</p> <p>organický</p> <p>Produkt ekologického zemědělství</p>	<p>čerstvý</p> <p>přírodní</p> <p>Živý</p>	<p>Bez lepku</p> <p>Potravina pro zvláštní lékařské účely</p> <p>Pro malé děti</p>	<p>S čerstvým mlékem</p> <p>Bez konzervačních látek</p> <p>100% OVOCNÝ</p>	<p><i>vyrobena s láskou</i></p> <p>pro spokojeně děti</p> <p><i>Redbull vám dává křídla</i></p>	<p>dětský</p> <p>Vhodné pro vegany</p>

Zdravotní a výživová tvrzení

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin

Přijato v prosinci 2006 Radou a Evropským parlamentem
Použitelné od 1. července 2007

**Cíl: vytvořit harmonizovaná pravidla pro používání výživových a
zdravotních tvrzení platící v celé Evropské unii**

...a zajistit

- účinné fungování vnitřního trhu
- a zároveň i vysokou míru ochrany spotřebitele.

Působnost nařízení

Toto nařízení se vztahuje na výživová a zdravotní tvrzení v obchodních sděleních **určených konečnému spotřebiteli**

→ při označování

→ v reklamě

NEW

*Platí pro všechny potraviny s výjimkou potravin pro počáteční kojeneckou výživu
Platí i pro potraviny dodávané do restaurací, nemocnic, škol a jiných zařízení veřejného stravování*

Platí pro ochranné známky, obchodní značky a reklamní názvy

Nemělo by se vztahovat na tvrzení v jiných než obchodních sděleních

- ▶ výživová doporučení vydávaná orgány a subjekty veřejného zdraví
- ▶ informace v tisku nebo ve vědeckých publikacích
- ▶ komunikace pro odborníky ve zdravotnictví
- ▶ B2B komunikace....
- ▶ Herbáře, Wikipedie

Obecné zásady pro všechna tvrzení

Článek 3

Výživová a zdravotní tvrzení nesmí:

- ✓ být nepravdivá, dvojsmyslná nebo klamavá
- ✓ vyvolávat pochybnosti o bezpečnosti nebo výživové přiměřenosti jiných potravin
- ✓ nabádat k nadměrné konzumaci určité potraviny
- ✓ uvádět nebo naznačovat, že vyvážená a různorodá strava nemůže obecně zajistit přiměřené množství živin
- ✓ odkazovat na změny tělesných funkcí, které by mohly u spotřebitelů vzbuzovat strach a to jak pomocí textu, tak obrazově, graficky a symbolicky

Omezení používání zdravotních a výživových tvrzení pro některé kategorie potravin

Článek 4

čl. 4 odst. 3 nařízení (ES) č. 1924/2006

Alkohol

3. Na nápojích s obsahem **alkoholu** vyšším než 1,2 % objemových nesmějí být uváděna zdravotní tvrzení.

Pokud jde o výživová tvrzení, připouštějí se pouze výživová tvrzení týkající se nízkého obsahu alkoholu nebo sníženého obsahu alkoholu či energetické hodnoty na nápojích s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % objemových.

čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 1924/2006

Výživové profily

Článek 4

Podmínky používání výživových a zdravotních tvrzení

1. Do 19. ledna 2009 Komise postupem podle čl. 25 odst. 2 stanoví konkrétní výživové profily, včetně výjimek, které musí potraviny nebo určité kategorie potravin splňovat, aby mohly uvádět výživová nebo zdravotní tvrzení, a podmínky používání výživových nebo zdravotních tvrzení pro potraviny nebo určité kategorie potravin u určitých výživových profilů.

Obecné podmínky

Výživová a zdravotní tvrzení jsou přípustná pokud:

- ✓ bylo prokázáno, že látka, ke které se tvrzení vztahuje má příznivý **výživový** nebo **fyziologický účinek**
- ✓ tato látka je v produktu obsažena **v množství**, které vyvolává uváděný účinek
- ✓ látka se vyskytuje ve formě, kterou lidský organismus může využít
- ✓ množství produktu, o němž lze oprávněně předpokládat, že bude konzumováno, obsahuje množství látky, které vyvolává uváděný účinek
- ✓ lze předpokládat, že jim porozumí průměrný spotřebitel

Výživové tvrzení

je jakékoliv tvrzení,
které uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá,
že potravina má určité **prospěšné výživové vlastnosti** v důsledku:

energetické (kalorické) **hodnoty**, kterou

- * Poskytuje (10 kcal/100 g)
- * poskytuje ve snížené či zvýšené míře (nízkoenergetický)
- * neposkytuje (bez energetické hodnoty)

nebo

živin či **jiných látek**, které

obsahuje (zdroj vápníku)

obsahuje ve snížené či zvýšené míře (light)

neobsahuje (bez sodíku)

Příklady výživových tvrzení

- S NÍZKOU ENERGETICKOU HODNOTOU
- BEZ TUKU
- S NÍZKÝM OBSAHEM CUKRŮ
- S VELMI NÍZKÝM OBSAHEM SODÍKU/SOLI
- ZDROJ VLÁKNINY
- S VYSOKÝM OBSAHEM BÍLKOVIN
- ZDROJ (NÁZEV VITAMINU/VITAMINŮ) NEBO (NÁZEV MINERÁLNÍ LÁTKY/MINERÁLNÍCH LÁTEK)
- S VYSOKÝM OBSAHEM (NÁZEV VITAMINU/VITAMINŮ) NEBO (NÁZEV MINERÁLNÍ LÁTKY/MINERÁLNÍCH LÁTEK)
- OBSAHUJE (NÁZEV ŽIVINY NEBO JINÉ LÁTKY)
- SE ZVÝŠENÝM OBSAHEM (NÁZEV ŽIVINY)

Pro každé tvrzení jsou stanoveny v příloze nařízení 1924/2006 přesné podmínky použití, např.:

*S vysokým obsahem vlákniny: 6g/100g or 3g/100 kcal
Zdroj vlákniny: poloviční než „s vysokým obsahem“*

Vodítka SZPI – příloha 2

D13

fx

A	B	C	D	E
SEZNAM SCHVÁLENÝCH VÝŽIVOVÝCH TVRZENÍ				
č.	Tvrzení	Podmínky použití	Poznámky a doplnění	Nařízení
1	S NÍZKOU ENERGETICKOU HODNOTOU	Tvrzení, že se jedná o nízkoenenergetickou potravinu, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze tehdy, neobsahuje-li produkt více než 40 kcal (170 kJ)/100 g v případě potravin pevné konzistence nebo více než 20 kcal (80 kJ)/100 ml v případě tekutin. V případě stolních sladidel se použije limit 4 kcal (17 kJ) na porci, se sladivými vlastnostmi odpovídajícími 6 g sacharózy (přibližně 1 kávová lžička sacharózy).		1924/2006
2	SE SNÍŽENOU ENERGETICKOU HODNOTOU	Tvrzení, že se jedná o potravinu se sníženou energetickou hodnotou, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze		1924/2006

19	ZDROJ [NÁZEV VITAMINU/VITAMINŮ] NEBO [NÁZEV MINERÁLNÍ LÁTKY/MINERÁLNÍCH LÁTEK]	Tvrzení, že se jedná o potravinu, která je zdrojem vitaminů nebo minerálních látek, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze tehdy, obsahuje-li produkt alespoň významné množství vitaminů nebo minerálních látek, jak je uvedeno v příloze směrnice 90/496/EHS, nebo množství uvedené v odchytkách stanovených v článku 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1925/2006 ze dne 20. prosince 2006 o přidávání vitaminů, minerálních látek a některých dalších látek do potravin (1).	Významné množství = 15% DDD	1924/2006
20	S VYSOKÝM OBSAHEM [NÁZEV VITAMINU/VITAMINŮ] NEBO [NÁZEV MINERÁLNÍ LÁTKY/MINERÁLNÍCH LÁTEK]	Tvrzení, že se jedná o potravinu s vysokým obsahem vitaminů nebo minerálních látek, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze tehdy, obsahuje-li produkt alespoň dvojnásobek hodnoty „zdroje [NÁZEV VITAMINU/VITAMINŮ] nebo [NÁZEV MINERÁLNÍ LÁTKY/MINERÁLNÍCH LÁTEK]“.	S vysokým obsahem = např. bohatý na...	1924/2006
21	OBSAHUJE [NÁZEV ŽIVINY NEBO JINÉ LÁTKY]	Tvrzení, že potravina obsahuje určitou živinu nebo jinou látku, pro které nejsou v tomto nařízení stanoveny zvláštní podmínky, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze tehdy, splňuje-li produkt všechna příslušná ustanovení tohoto nařízení, a zejména článek 5. Pro vitaminy a minerální látky se použijí podmínky vztahující se na tvrzení „zdroj...“.		1924/2006

Srovnávací tvrzení

Srovnávat se smějí pouze **potraviny stejné kategorie**, s přihlédnutím k sortimentu potravin dané kategorie. V daném případě se uvede rozdíl v množství živiny nebo energetické hodnotě a srovnání se vztahuje na stejné množství potravin.

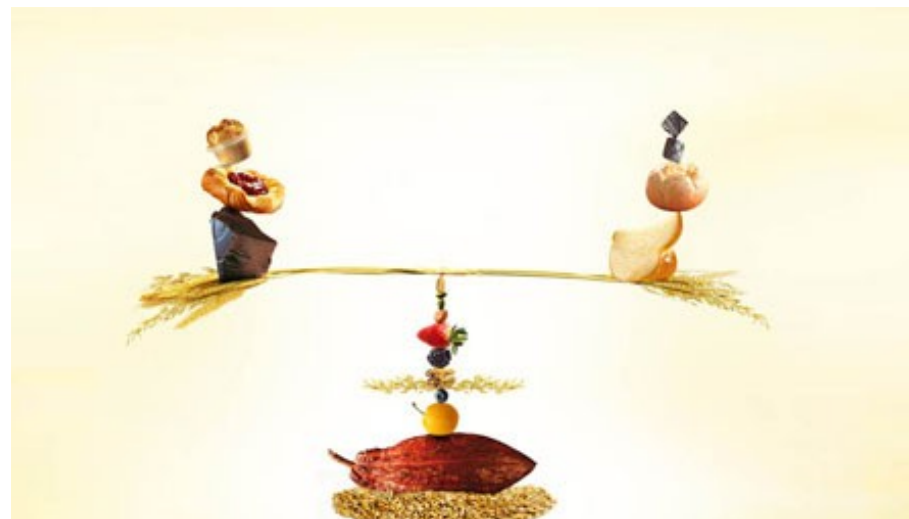
Příklad:

se zvýšeným obsahem /název živin/,
se sníženým obsahem /název živiny/,
light

Jako srovnávací tvrzení nelze uvést např.

„stejně jako“

„super light“

Zdravotní tvrzení

...je každé tvrzení, které uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá souvislost mezi **kategorií potravin, potravinou** nebo některou z jejích složek a **zdravím**

Zdravotní tvrzení jsou vždy konkrétní:

Vápník je potřebný pro udržení normálního stavu kostí

Vlašské ořechy přispívají k lepší pružnosti krevních cév

Maso nebo ryby při konzumaci s jinými potravinami obsahujícími železo **přispívají k lepšímu vstřebávání železa**

Zdravotní tvrzení není například:

Abyste byli zdraví, pijte hodně vody...

Banány jsou syté

Zelenina je zdravá

Souvislost je třeba chápat velmi široce

Případ Soudního dvora Evropské unie C-544/10 - Německé víno - Tvrzení na víně „dobře stravitelné“

SDEU rozhodl, že se jedná o zdravotní tvrzení protože:

- Výše uvedená definice neinformuje o tom, zda souvislost má být přímá nebo nepřímá ani o délce jejího trvání či intenzitě
- Pojem „zdravotní tvrzení“ nutně nevyžaduje, aby bylo naznačeno, že díky spotřebě dotyčné potraviny dojde ke zlepšení zdravotního stavu. Stačí, že je naznačeno prosté zachování dobrého zdravotního stavu
- Je třeba zohlednit nejen dočasné a přechodné účinky nárazové spotřeby, nýbrž též kumulativní účinky opakované dlouhodobé spotřeby potraviny na tělesný stav.

Zdravotní tvrzení na principu zákazu

Článek 10

Princip zákazu (článek 10, odstavec 1 nařízení 1924/2006)

Zdravotní tvrzení jsou zakázána,

pokud neodpovídají obecným požadavkům v kapitole II

a zvláštním požadavkům v této kapitole

a pokud **nejsou schválena** v souladu s tímto nařízením

a **obsažena v seznamu** schválených tvrzení stanovených v člancích 13 a 14.

Zvláštní podmínky pro uvádění zdravotních tvrzení

Zdravotní tvrzení jsou přípustná pouze pokud je na jejich označení nebo v reklamě uvedeno:

- ! sdělení o významu různorodé a vyvážené stravy a zdravého životního stylu
- ! množství potravin a způsob konzumace potřebné k dosažení uváděného účinku
- ! upozornění pro osoby, které by se měly vyhnout konzumaci této potravin
- ! vhodné varování, pokud nadměrná konzumace daného produktu může ohrozit zdraví

Informace musí být uvedeny na označení, nebo pokud takové označení neexistuje, v obchodní úpravě a reklamě.

Co je zcela zakázáno?

- „léčebná tvrzení“
- **Uvádět zdravotní tvrzení na nápojích s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % objemových** (doplňky stravy v kapalně formě s obsahem alkoholu > 1,2 % se pro účely tohoto nařízení nepovažují za nápoje)

...a dále

- naznačovat, že nekonzumováním dané potraviny by mohlo být ohroženo zdraví

- Odkazovat na rychlost, míru nebo množství úbytku hmotnosti

- Odkazovat se na doporučení jednotlivých lékařů nebo dalších odborníků ve zdravotnictví a sdružení, která nejsou uvedena v čl. 11

Kromě uvedených na českém národním seznamu :

Česká lékařská komora,

Česká stomatologická komora

Česká lékárnická komora

Česká lékařská společnost JEP a její odborné společnosti,

Společnost pro výživu,

Česká společnost pro jakost,

Společnost pro probiotika a prebiotika.

+

WHO a jiné světově známé a uznávané organizace

Zdravotní tvrzení podle čl. 13

Článek 13

„funkční tvrzení“

Tvrzení podle čl.13 - týká se normálních tělesných funkcí

Příklad: ...udržuje [uvedení běžné životní funkce organismu]

Tvrzení funkční podle čl. 13 odst. 1 - popisují nebo odkazují na význam substance pro

13.1. a) růst a vývoj organismu a jeho fyziologické funkce

13.1. b) psychologické a behaviorální funkce

13.1. c) snižování nebo kontrolu hmotnosti

Obecně známá a používaná tvrzení → jejich EU seznam měl být podle Nařízení vytvořen do ledna 2010, proces stále neukončen

Tvrzení funkční podle čl. 13 odst. 5

Tvrzení založená na nových vědeckých poznatcích

Tvrzení s patentovou ochranou dat - ochrana dat 5 let, pokud jiný žadatel nezíská dříve pro dané tvrzení schválení bez odkazu na údaje původního žadatele

Lze je používat pokud byla schválena v registračním procesu (podle čl. 18 – zjednodušený proces) a zařazena na EU seznam povolených tvrzení

Zdravotní tvrzení podle čl. 14

Tvrzení podle čl. 14 - týká se snižování rizikového faktoru onemocnění

Příklad: ...snižuje [uvedení rizikového faktoru]

Tvrzení o snížení rizika onemocnění podle čl. 14 odst. 1 písm. a)

uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že spotřeba určité kategorie potravin, potravinový výrobek nebo některé z jejích složek významně snižuje riziko vzniku určitého lidského onemocnění

Na jejich označení (etiketě) nebo v reklamě musí být uvedeno, že na vzniku onemocnění se podílí více rizikových faktorů a že úprava jednoho rizikového faktoru může a nemusí mít příznivý účinek.

Tvrzení týkající se vývoje a zdraví dětí podle čl. 14 odst. 1 písm. b)

Přechodné období pro tvrzení, která byla používána před platností Nařízení, pokud byla podána žádost na národní autoritu do 19.1.2008, až do vyřízení žádosti.

Nespecifická tvrzení

(článek 10, odstavec 3 Nařízení 1924/2006)

Odkaz na obecné, nespecifické příznivé účinky živiny nebo potraviny na celkové dobré zdraví a duševní a tělesnou pohodu je přípustný pouze tehdy, pokud je doplněn zvláštním zdravotním tvrzením, které je uvedeno v seznamech podle článku 13 nebo 14.

Tato zvláštní tvrzení ze seznamů schválených zdravotních tvrzení by **měla být pro daný obecný odkaz relevantní**. Čím je tento odkaz obecnější, např. „pro dobré zdraví“, tím více zdravotními tvrzeními ze schválených seznamů je možné jej doprovodit. (Prováděcí rozhodnutí EK 63/2013)

Aby nedocházelo ke klamání spotřebitele, musí být provozovatelé potravinářských podniků schopni **prokázat souvislost** mezi nespecifickým ZT a schváleným specifickým (doprovodným) ZT.

Příklady:

Zdravá kaše - velmi obecné tvrzení, musí být doplněno nejméně jedním schváleným (nebo On hold) zdravotním tvrzením

Kaše se zdravými ořechy – tvrzení se musí vztahovat k ořechům

Kaše se zdravými omega 3 mastnými kyselinami – tvrzení se musí vztahovat k omega 3 mastným kyselinám

Specifické schválené ZT by **mělo být** uvedeno „**vedle**“ nespecifického tvrzení nebo „**za**“ ním.

Vodítka pro aplikaci nařízení 1924/2006

Vodítka na úrovni EK

Vodítka z roku 2007

Prováděcí rozhodnutí evropské komise 63/2013 pro implementaci zvláštních podmínek stanovených čl.10 nařízení 1924/2006

http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/claims/index_en.htm

Vodítka na úrovni členských států

Neoficiální dokument "General principles on flexibility of wording for health claims"

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/217005/health-claims-flexibility-of-wording-principles-UK-19-Dec-2012.pdf

Dokument Food Supplements Europe guidance document on the substantiation of beauty claims for food supplements

<http://www.foodsupplementseurope.org/sites/0023/uploads/content/publications/beautyclaims-forfoodsupplements.pdf?1395411850>

Vodítka v jednotlivých členských státech

V ČR

Národní doporučení přístupu k některým označením potravin zejména ve vztahu k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin

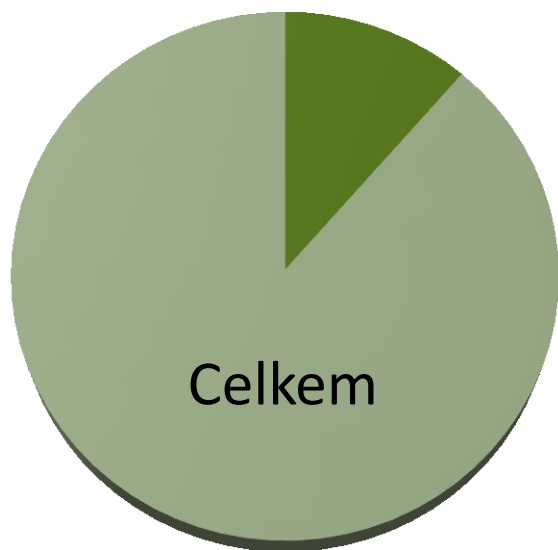
http://eagri.cz/public/web/file/288575/Narodni_doporuceni_pristupu_k_nekterym_oznaceni_m_po_travin_zejmena_ve_vztahu_k_narizeni_ES_c.1924_2006.pdf

Vodítka SZPI k problematice zdravotních a výživových tvrzení

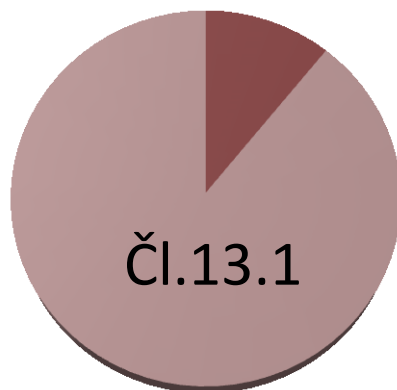
<http://www.szpi.gov.cz/clanek/voditka-k-problematice-zdravotnich-a-vyzivovych-tvrzeni.aspx>

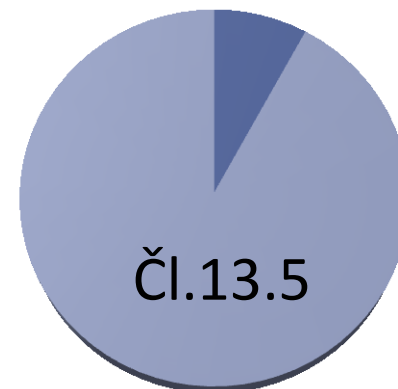
Aktuální stav k 17.9.2016

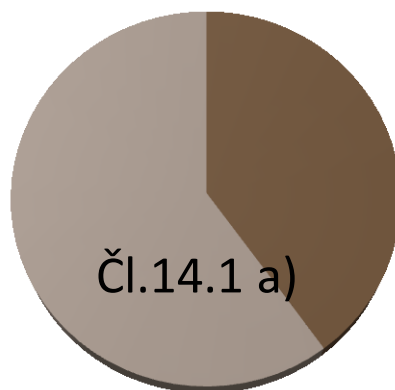
■ schválená 261
■ neschválená 2027

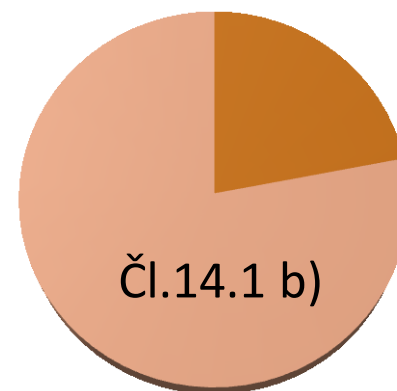
■ schválená 229
■ neschválená 1875

■ schválená 8
■ neschválená 92

■ schválená 14
■ neschválená 21

■ schválená 11
■ neschválená 39

Schválená tvrzení

Většina tvrzení schválená pro živiny

- zejména vitamíny a minerály (chybí například tvrzení pro bór, křemík, vitamín K2)
- ostatní látky (omega 3 mastné kyseliny, betain, vláknina)

Ale i pro potraviny

- Vlašské ořechy
- voda
- žvýkačky bez cukru

- A dokonce pro kategorie potravin
- Maso nebo ryby,
- potraviny s nízkým nebo sníženým obsahem nasycených mastných kyselin

Neschválená tvrzení

Důvodem neschválení většiny zdravotních tvrzení není jejich klamavost pro spotřebitele

97% tvrzení na „ostatní látky“ obdrželo negativní stanovisko EFSA přestože odpovídají nutričním doporučením odborníků

Dietní vlákninu a trávicí systém

Glukosamin a udržování zdraví kloubů

Lutein a zrak

Brusinky a močové cesty

Koenzym Q a zdraví srdce

Kde hledat seznamy schválených i neschválených ZT?

Schválená i neschválená tvrzení jsou publikována v registru společností na webu EK

<http://ec.europa.eu/nuhclaims>

EU Register on nutrition and health claims

The search tool only allows searches for health claims*, and not nutrition claims.

* **Health claims for which protection of proprietary data is granted** (and for which the right of use of the claim is restricted to the benefit of the applicant) are **only** listed [here](#).

You can also download the complete dataset of nutrition and health claims in the following formats:

Search the register

Claim status:

Non-authorised ▼

Type of claim:

Art. 13(1) ▼

EFSA Opinion reference:

EFSA opinion reference ▼

Legislation:

▼

Search:

Match entire phrase:

The table will automatically refresh based upon the selections you make.

Clear filters

Vodítka SZPI – příloha 3

B	C	D	E	F	G
SEZNAM SCHVÁLENÝCH ZDRAVOTNÍCH TVRZENÍ					
Živina, látka, potravinová nebo kategorie potravin	Typ tvrzení	Zdravotní tvrzení	Podmínky a/nebo omezení použití potravin a/nebo dodatečné prohlášení nebo varování	Odkaz na právní předpis	Podmínky používání nebo omezení používání potravin nebo doplňující sdělení nebo varování
aktivní uhlí	článek 13(1)	aktivní uhlí přispívá ke snížení nadměrné plynatosti po jídle	tvrzení smí být použito pouze u potravin, které obsahují 1 g aktivního uhlí v kvantifikované porci. Aby bylo možné tvrzení použít, musí být spotřebitel informován, že příznivého účinku se dosáhne při použití 1 g alespoň 30 minut před jídlem a 1 g krátce po jídle	Nařízení Komise (EU) č. 432/2012	
ALFA-cyklohextrin	článek 13(1)	Konzumace alfa-cyklohextrinu jakožto součásti jídla obsahujícího škrob přispívá k omezení nárůstu hladiny glukózy v krvi po tomto jídle	Tvrzení smí být použito u potravin, které obsahují alespoň 5 g alfa- cyklohextrinu na 50 g škrobu v kvantifikované porci jakožto součásti jídla. Aby bylo možné tvrzení použít, musí být spotřebitel informován, že příznivého účinku se dosáhne konzumací alfa-cyklohextrinu jakožto součásti jídla.	Nařízení Komise Nařízení 536/2013, kterým se mění nařízení 432/2012	
Ve vodě rozpustný rajčatový koncentrát (WSTC I a II)	Článek 13(5)	Ve vodě rozpustný rajčatový koncentrát (WSTC I a II) pomáhá udržovat normální schopnost agregace krevních destiček, což přispívá k udržení zdravého krevního oběhu	Informace pro spotřebitele o tom, že příznivého účinku je dosaženo denní konzumací 3 g WSTC I nebo 150 mg WSTC II až do množství 250 ml buď ovocné šťávy, nebo ochucených či jogurtových nápojů (kromě silně pasterizovaných)	Rozhodnutí Komise 2009/980/EU ze dne 17. prosince 2009	Do 18.12. 2014 bylo vyhrazeno pro použití společnosti Provexis Natural, o dalších možnostech používání se nyní diskutuje
Flavanoly z kaka	Článek 13(5)	Flavanoly z kaka pomáhají udržet elasticitu krevních cév, což přispívá k normálnímu krevnímu oběhu	Spotřebitel musí být informován, že příznivého účinku se dosáhne při denním příjmu 200 mg flavanolů z kaka. Toto tvrzení lze používat pouze u nápojů z kaka (s kakaovým práškem) nebo u hořké čokolády, které zajišťují nejméně denní příjem 200 mg flavanolů z kaka se stupněm polymerace 1–10.	Nařízení Komise (EU) č. 851/2013	! Vyhrazeno pro použití společnosti Barry Callebaut Belgium na dobu pěti let (do 23.9.2018)
Vápník	Článek 14(1)(a)	Vápník pomáhá snižovat pokles kostního minerálu u žen po menopauze. Nízká hustota kostního minerálu je rizikovým faktorem u osteoporotických zlomenin kostí.	Tvrzení smí být použito pouze u potravin, které poskytují nejméně 400 mg vápníku v kvantifikované porci. Spotřebitel musí být informován, že toto tvrzení je určeno specificky pro ženy ve věku 50 let a starší a že příznivého účinku se dosáhne při denním příjmu nejméně 1 200 mg vápníku ze všech zdrojů.	Nařízení Komise (EU) č. 1228/2014	U potravin s přidaným vápníkem smí být tvrzení použito pouze pro ty, které jsou určeny pro ženy ve věku 50 let a starší
fosfor	Článek 14(1)(b)	Fosfor je potřebný pro zdravý růst a vývoj kostí u dětí	Tvrzení lze použít pouze pro potraviny, které jsou přinejmenším zdrojem fosforu, jak je uvedeno u výživového tvrzení ZDROJ (NÁZEV VITAMINU/VITAMINŮ) A/NEBO (NÁZEV MINERÁLNÍ LÁTKY/MINERÁLNÍCH LÁTEK) na seznamu v příloze nařízení (ES) č. 1924/2006	Nařízení Komise (EU) č. 1024/2009 ze dne 29. října 2009 o schválení a zamítnutí určitých zdravotních tvrzení při označování potravin o snížení rizika onemocnění a o vývoji a zdraví dětí	
Jód	Článek 14(1)(b)	Jód přispívá k normálnímu růstu dětí	Tvrzení lze použít pouze pro potraviny, která je	Nařízení Komise (EU) č.	

Tvrzení On hold

... tvrzení, jejichž posouzení nebylo ještě dokončeno mohou být nadále používána v souladu s čl. 28 odst. 5 a 6 nařízení (ES) č. 1924/2006

10 tvrzení o kofeinu

6 tvrzení o PZV

2078 tvrzení k rostlinným látkám Botanicals

On Hold seznam na webových stránkách Evropské komise

Jejich přehled je uveden pouze podle ID čísel

<http://ec.europa.eu/nuhclaims/CLAIMSresources/docs/>

Claims on botanical substances for which finalisation is pending

8	1114	1296	1550	1808	1955	2005	2029	2047	2069	2092	2116
9	1115	1297	1551	1809	1956	2006	2030	2048	2070	2093	2117
693	1116	1298	1650	1829	1967	2008	2032	2049	2071	2094	2118
694	1117	1310	1666	1836	1986	2009	2033	2050	2072	2097	2119
695	1118	1311	1667	1837	1987	2010	2034	2051	2073	2099	2120
702	1119	1314	1668	1838	1988	2011	2035	2052	2074	2100	2121
1103	1120	1322	1669	1849	1989	2012	2036	2053	2076	2101	2125
1104	1121	1346	1673	1858	1990	2013	2037	2054	2077	2102	2126
1105	1123	1347	1674	1867	1991	2014	2038	2055	2078	2106	2127
1106	1124	1348	1679	1876	1992	2015	2039	2056	2079	2108	2128
1107	1222	1363	1690	1885	1993	2016	2040	2057	2084	2109	2129
1108	1273	1436	1691	1886	1994	2017	2041	2058	2085	2110	2130

Vodítka SZPI, příloha 4

Tvrzení odložená - on hold

ID	Latinský / cizí jazyk - název rostliny	Český název rostliny	Vztah ke zdraví / česky	Vztah ke zdraví / cizí jazyk
2843	1. Green Mate leaf extract (Ilex paragueariensis St.-Hil.) 2. L-Carnitine 3. conjugated linolic acid	1.Čaj zelené maté (Ilex paragueariensis St.-Hil.) 2. L-karnitin 3. Konjugovaná linolová kyselina	Zaměřuje se na hlavní příčiny celulitidy	Targets the main causes of cellulite
3195	Abies pectinata	Jedle bělokorá	Normální funkce dýchacího systému	Voies respiratoires
4337	Abies pectinata-Buds-Fir needle	Jedle bělokorá, pupeny, jehlice	Chuť k jídlu	Appetite
4336	Abies pectinata-Buds-Fir needle	Jedle bělokorá, pupeny, jehlice	Normální stav kostí a zubů - mineralizace	bone health - teeth - mineralization
4338	Abies pectinata-Buds-Fir needle	Jedle bělokorá, pupeny, jehlice	Přirozená obranyschopnost - odolnost	Natural defences - resistance
4339	Acer campestre-Buds-Hedge maple	Javor babyka- pupeny	Normální funkce žlučníku	Gall Bladder Health
4340	Acer campestre-Buds-Hedge maple	Javor babyka- pupeny	Metabolismus bílkovin, sacharidů a lipidů	Metabolism of proteines, carbohydrates and lipids.
2196	Acorus calamus	Puškvorec obecný	Normální trávení	Digestive health
2383	Acorus Calamus (Sweet flag, sweet rush)	puškvorec obecný	Osvěžení těla	Invigoration of the body
3970	Adhatoda vasica LEAF & WHOLE PLANT	Adhatoda vasica - list a celá rostlina	Normální funkce dýchacího systému	Respiratory health
4343	Adhatoda vasica-leafs-Acanthaceae-Vasa-Malabar Nut	Adhatoda vasica - listy Vasa-Malabar - ořech	Duševní pohoda - stres	Mental well-being - Stress
4344	Adiantum capillus-veneris-Herb-Maidenhair	Netík venušin vlas Jinan	Normální stav vlasů a nehtů	Hair and nails health
3971	Aegle marmelos LEAF	Oslizák líbezný - list	Normální hladina cukru v krvi - metabolismus cukrů	Blood sugar level - Sugar metabolism
2384	Aegopodium podagraria	Bršlice kozí noha	Normální trávení, kontrola tělesné hmotnosti a hubnutí	Digestive health Weight management & loss
3720	Aesculus hippocastanum - common name : Horrehound, Horse chestnut	Jírovec maďal - kaštan koňský	Normální činnost cévní soustavy Těžké nohy	Vascular and vein health heavy legs
3200	AESCULUS HIPPOCASTANUM L.	Jírovec maďal - kaštan koňský	Antioxidant	Antioxidant
3202	AESCULUS HIPPOCASTANUM L.	Jírovec maďal - kaštan koňský	Normální činnost kloubů (pohyblivost) (pre) menstruační & menopauzální pohodlí	Joints mobility (pre)menstrual & menopausal comfort
3201	AESCULUS HIPPOCASTANUM L.	Jírovec maďal - kaštan koňský	Přirozená obranyschopnost - odolnost	Natural defences - resistance
3203	AESCULUS HIPPOCASTANUM L.	Jírovec maďal - kaštan koňský	Normální stav pokožky	Skin health

Mezirezortní skupina pro aplikaci nařízení 1924/2006

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zdravotnictví

Státní zemědělská a potravinářská inspekce

Státní veterinární správa

Státního zdravotní ústav

Rada pro televizní a rozhlasové vysílání

Potravinářská komora ČR

Česká asociace pro speciální potraviny

~~Ministerstvo průmyslu a obchodu (ŽÚ)~~

Cíle:

- 1) Jednotný přístup k některým označením uváděným na potravinách
- 2) Vytváření pravidel pro posuzování slovní flexibility schválených zdravotních tvrzení

Národní doporučení přístupu k některým označením potravin zejména ve vztahu k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 ze dne 20. prosince 2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin

Tento dokument nemá žádný formální právní status a v případě sporu spočívá odpovědnost za výklad práva na soudu)

<http://eagri.cz/public/web/mze/potraviny/oznacovani-potravin-a-obaly/vyzivova-tvrzeni>

Reakce na aplikaci nařízení 1924/2006 a zkušenosti SZPI

- Od 14.12.2012 došlo prudkému nárůstu podnětů a konkurenčních společností
- Nejčastěji tyto podněty cílí na používání nepovolených zdravotních tvrzení u potravin na internetu
- Největší problém - nepovolená léčebná tvrzení u botanicals
- PPP se snaží přizpůsobit - doplňky stravy přeřazeny do kategorie PZLÚ nebo dokonce registrovány jako léčiva (chondroprotektiva, brusinky...)
- Přidávání vitamínů, minerálních látek či rostlin ze seznamu On hold do DS kvůli možnosti použít tvrzení

Spotřebitelé... spokojení i nespokojení

Úkol 1

Je v textu zdravotní nebo léčebné tvrzení?

Velmi kvalitní, díky brusinkám i zdravý a osvěžující výrobek neobvyklé chuti a vzhledu.

Pro svůj obsah minerálů, vitaminů a antioxidantů je nezastupitelný ve zdravé výživě, zejména při nachlazení.

Velmi kvalitní, díky brusinkám i **zdravý** a osvěžující výrobek neobvyklé chuti a vzhledu.

Pro svůj obsah minerálů, vitaminů **a antioxidantů** je nezastupitelný ve zdravé výživě, zejména při **nachlazení**.

Jedná se o zdravotní tvrzení nespecifická, dále by bylo nutné zkontrolovat, zda jsou doplněna i nějaký, schváleným zdravotním tvrzením specifickým

Úkol 2

Je v textu zdravotní nebo léčebné tvrzení?

Výrobek je směsí medu s mateří kašičkou a pylem

Přispívá k imunitě organismu a je vhodný při depresi. Napomáhá při menopauze. U mužů lze použít při onemocnění prostaty.

Med, mateří kašička ani pyl nemají schválené žádné zdravotní tvrzení

Mateří kašička a pyl mají 2 tvrzení na seznamu On hold

1838	Royal Jelly + pollen	Mateří kašička+ pyl	Přirozená obranyschopnost - imunitní systém
1837	Pollen + Royal Jelly	Pyl + Mateří kašička	Hormonální aktivita - menopauza

Přispívá k imunitě organismu a je **vhodný při depresi**.
Napomáhá při menopauze. U mužů lze použít při
onemocnění prostaty.

Právní základ

Nařízení (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin

Nařízení (EU) č. 432/2012, kterým se zřizuje seznam schválených zdravotních tvrzení při označování potravin jiných než tvrzení o snížení rizika onemocnění a o vývoji a zdraví dětí

Nařízení Komise (EU) č. 536/2013 ze dne 11. června 2013, kterým se mění nařízení (EU) č. 432/2012, kterým se zřizuje seznam schválených zdravotních tvrzení při označování potravin jiných než tvrzení o snížení rizika onemocnění a o vývoji a zdraví dětí

ZT

Nařízení Komise (EU) č. 1018/2013 ze dne 23. října 2013, kterým se mění nařízení (EU) č. 432/2012, kterým se zřizuje seznam schválených zdravotních tvrzení při označování potravin jiných než tvrzení o snížení rizika onemocnění a o vývoji a zdraví dětí

Nařízení komise (EU) č. 116/2010 ze dne 9. února 2010, kterým se mění nařízení (ES) č. 1924/2006, pokud jde o seznam výživových tvrzení.

VT

Nařízení komise (EU) č. 1047/2012 ze dne 8. listopadu 2012, kterým se mění nařízení (ES) č. 1924/2006, pokud jde o seznam výživových tvrzení.

Jednotlivá nařízení o zamítnutí/schválení zdravotních tvrzení

Děkuji za pozornost !

